

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 38/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan rahoitusvakaussävelle annettavista valtiontakauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Euroopan rahoitusvakaussävelle annettavista valtiontakauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 337/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- valtiovarainministeri Antti Rinne ja alivaltiosihteeri Tuomas Saarenheimo, valtiovarainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan Euroopan rahoitusvakaussävelle annettavista valtiontakauksista annettua lakia muutettavaksi. Esityksen mukaan laissa tarkoitettuja valtiontakauksia voitaisiin antaa myös sellaiselle Euroopan rahoitusvakaussäveln varainhankinnalle, joka tehdään talouden sopeutusohjelman pidennykseen sisältyvän

rahoitustuen maksamista varten. Päätös sopeutusohjelman pidennyksestä olisi tehtävä ennen sopeutusohjelman päättymistä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa, kuitenkin viimeistään 1 päivänä tammiukuuta 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta toteaa, että kyseessä on teknisluonteinen muutos, joka liittyy euroryhmän

8.12.2014 sopimaan Kreikan sopeutusohjelman pidentämiseen kahdella kuukaudella. Kyse on sinänsä ERVV-takauslain soveltamisalaan kuuluvasta tilanteesta, mutta tulkinnanvaraisuuden välttämiseksi on perusteltua täsmentää lain 5 §:n 2 momenttia siten, että valtiontakauksia voidaan antaa myös jo aiemmin päätetyn talouden sopeutusohjelman *pidennyksen* perusteella, mikäli pi-

dennyksestä päätetään ennen sopeutusohjelman alkuperäistä päättymisajankohtaa. Lain nykyisen sanamuodon mukaan mahdollisuus antaa valtiontakauksia on rajattu koskemaan varainhankintaa, joka tehdään ennen 8.5.2013 pääte-tyissä talouden sopeutusohjelmissa sovitun rahoitustuen maksamista varten.

Pidennys ei siis merkitse päätöstä uudesta talouden sopeutusohjelmasta, vaan kyse on edelleen helmikuussa 2012 päätetystä sopeutusohjelmasta, jonka voimassaoloaikaa vain pidennetään. Pidennys on tarpeen, jotta käynnissä oleva ns. viides väliarvio voidaan saattaa päätökseen ja hyväksyä sekä maksaa viimeinen lainaerä Kreikalle vuonna 2015. Kreikan sopeutusohjelma päättyisi muutoin tämän vuoden lopussa, eikä tarvittavia toimia ehditä suorittaa siihen mennessä.

Ehdotetulla muutoksella ei lisätä Suomen taloudellisia vastuita eikä muuteta miltään osin ERVV:n toimintaan liittyvää päätöksentekoa. Sillä ei myöskään ole vaikutuksia Suomen Kreikka-vakuusjärjestelyihin.

Valiokunta toteaa lisäksi, että tällä teknisellä ratkaisulla säilytetään Kreikan valtion joukkovelkakirjojen sekä Kreikan valtion takaamien pankkien ja yritysten joukkovelkakirjojen vakuuskelpoisuus Euroopan keskuspankin rahapoliittisissa operaatioissa. Tämä parantaa Kreikan valtion edellytyksiä palata velkakirjamarkkinoille kestäväällä tavalla, mikä edistää koko euroalueen talouden vakautta.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että sopeutusohjelman pidentäminen parantaa edellytyksiä sille, että Kansainvälinen valuuttarahasto jatkaa omaa rahoitustukiohjelmaansa vuoteen 2016 saakka. Valuuttarahaston ohjelmasta on maksamatta rahoitustukea noin 16 mrd. euroa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
vpj. Pentti Kettunen /ps
jäsen. Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Jouko Jääskeläinen /kd
Esko Kiviranta /kesk
Mats Nylund /r
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /kesk
Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /kok

Jouko Skinnari /sd
Kauko Tuupainen /ps
Kari Uotila /vas
Ville Vähämäki /ps
vjäs. Johanna Karimäki /vihr
Raimo Piirainen /sd
Antti Rantakangas /kesk
Eero Reijonen /kesk
Raija Vahasalo /kok
Tuula Väättä /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Keskusta ei ole kannattanut helmikuussa 2012 hyväksyttyä Kreikan toista sopeutusohjelmaa eikä näin ollen katso tarpeelliseksi pidentää ohjelman kestoja. Kreikan on irtauduttava sopeutusohjelmasta ilman jatkotoimia.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,
että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2014

Esko Kiviranta /kesk
Markku Rossi /kesk

Antti Rantakangas /kesk
Eero Reijonen /kesk

VASTALAUSE 2

Perustelut

Kreikan taloudellinen tilanne on edelleen erittäin heikko. Kreikan talouden syöksykierre on toki vihdoinkin saatu oikenemaan, ja tänä vuonna talouden ei enää ennusteta supistuvan. Samalla työttömyys on laskenut hiukan huippulukemista, vaikka on edelleen järkyttävällä 26 %:n tasolla. Tosin työttömyyden laskun taustalla ei ole niinkään työpaikkojen lisääntyminen, vaan työvoiman pieneneminen ennen kaikkea maastamuuton ja työvoiman ulkopuolelle siirtymisen takia. Laman jäljiltä Kreikan talous on kuitenkin raunioina, ja massiivinen velkataakka (n. 175 % BKT:stä) tulee haittaamaan kasvua parhaimmassakin tapauksessa vielä vuosikymmeniä. Selvää onkin, että Kreikka ei tule velkataakastaan selviämään ja ei koskaan tule suurta osaa veloistaan maksamaan takasin.

Myös Kreikan poliittinen tilanne on erittäin sekava. Normaalin aikataulun mukaan Kreikassa käytäisiin parlamenttivaalit vasta vuonna 2016. Kuitenkin, jos Kreikan hallitus ei saa uuden presidentin nimeämiseen tarvittavaa enemmistöä, se kaatuu. Alun perin uusi presidentti piti valita helmikuussa 2015, mutta 9.12.2014 Kreikan hallitus ilmoittikin, että valinta tehdään jo tämän vuoden aikana. Hallituksen kaatuminen tässä kohtaa on todennäköistä, sillä presidentin valintaan tarvitaan vähintään 180 ääntä ja hallituspuolueilla on vain 155 kansanedustajaa. Tällöin uudet vaalit käytäisiin tammikuun 2015 lopussa. Oppositio puolue Syriza johtaa reilulla kaulalla gallupeissa, ja jos parlamenttivaalit käydään ensi tammikuussa, se on myös todennäköinen pääministeripuolue. Syrizan talousohjelmaan kuuluu muun muassa pelastuspaketin vaatimien talousuudistusten peruminen ja Krei-

kan velkojen leikkaus. Markkinoiden reaktio tähän on ollut murskaava, ja Ateenan pörssi tippui 9.12. eniten (yli 11 %) sitten vuoden 1987.

Kreikan pääministeri Samaras on vaalitapion siintäessä luvannut kansalle, että Kreikka irtautuu erittäin epäsuositun Troikan ohjauksesta jo tämän vuoden loppuun mennessä. Tätä silmälläpitäen Kreikan ensi vuoden budjetti saavuttaa virallisten lukujen mukaan niin sanotun perusylijäämän, eli korkokustannuksista putsattu budjetti on ylijäämäinen. Troikka on pitänyt budjettia epärealistisena, ja markkinoilla on herännyt vahva epäily siitä, että Kreikan hallitus on taas painostanut tilastoviranomaisia kaunistelemaan virallisia tilastoja.

Suomen hallitus hakee nyt lupaa antaa kahden kuukauden lisäaika ERVV:n takauksille. Kuten edellä todettiin, Kreikan taloudellinen ja poliittinen tilanne on kaaoksessa. Kreikka on myös jatkuvasti laiminlyönyt suuren osan tukilainojen edellyttämistä taloudellisista uudistuksista. Tästä huolimatta, ja Perussuomalaisten vastustuksesta välittämättä, Suomen hallitus on muiden euromaiden kanssa jakanut Kreikalle aina uuden lainaerän. Ja nyt kaikesta tästä huolimatta maa, jota ei ikinä olisi pitänyt edes hyväksyä euroon ja jonka olisi pitänyt lähteä eurosta kriisin alkaessa vuonna 2010, palkitaan jälleen kerran siitä, ettei se ole pitänyt kiinni siitä, mitä on sovittu. Perussuomalaiset eivät voi tätä hyväksyä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2014

Pentti Kettunen /ps
Kauko Tuupainen /ps
Ville Vähämäki /ps